

مدل یابی معادلات ساختاری پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس عملکرد خانواده مبتنی بر الگوی مک‌مستر با میانجی‌گری آگاهی جنسی زوجین شهر شیراز

علی محمد رضایی^{۱*}، محمدمامین کشاورزی^۲

چکیده

مقدمه: یکی از الگوهای مهم در زمینه بررسی کارکرد خانواده، الگوی کارکرد خانواده مک‌مستر است. پژوهش حاضر با هدف مدل‌یابی معادلات ساختاری پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس عملکرد خانواده مبتنی بر الگوی مک‌مستر، با میانجی‌گری آگاهی جنسی در زوجین شهر شیراز انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: مطالعه همبستگی حاضر از نوع معادلات ساختاری بود که تعداد ۳۰۰ نفر از زوجین در حال تعارض شهر شیراز به روش تصادفی انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان پرسشنامه‌های تعارضات زناشویی (MCQ)، سنجش خانواده (FAD)، آگاهی جنسی را تکمیل کردند. جهت تحلیل یافته‌ها از روش معادلات ساختاری و ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج به‌دست‌آمده نشان داد که بین خرده‌مقیاس‌های کارکرد خانواده با تعارضات زناشویی و آگاهی جنسی ارتباط معناداری وجود دارد ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: طبق یافته‌های به‌دست‌آمده در این مطالعه می‌توان گفت که جدا از عوامل اثرگذار کارکرد خانواده، تعارضات زناشویی و آگاهی جنسی در زوجین به‌عنوان متغیرهای واسطه در جهت بهبود و پایداری نظام خانواده نقش اساسی داشته و می‌بایست مدنظر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آگاهی جنسی، تعارضات زناشویی، عملکرد خانواده.

۱. نویسنده مسئول، گروه روانشناسی، واحد ارسنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، ارسنجان، ایران. ایمیل: dr.ali.m.rezaie@iaua.ac.ir
۲. گروه روانشناسی، واحد ارسنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، ارسنجان، ایران.

مقدمه

نهاد خانواده از محوری‌ترین محیط‌های تربیتی است که در حفظ سلامت روانی^۱، اجتماعی و جسمانی فرد نقش بسزایی دارد. از آنجایی که رضایت‌ناشویی^۲ باعث استحکام روابط خانواده و افزایش راندمان کار و ایجاد جامعه‌ای سالم و پویا می‌گردد، کاهش تعارضات زناشویی از ضروریات است. تعارض خیلی زیاد پیامدهای ناگواری را برای زوجین و خانواده ایجاد کرده و زمینه فروپاشی رابطه را فراهم می‌کند؛ بنابراین مداخله در ازدواج، آرام کردن و کاهش پریشانی زوج به خاطر پیامدهای منفی شدید مرتبط با آن حائز اهمیت است (۱). تعارض نتیجه طبیعی و اجتناب‌ناپذیر ارتباطات انسانی است (۲). مفهوم تعارض به عدم توافق بین همسران برمی‌گردد (۳) و به این معناست که فرد بین اهداف، انتظارات و نیازها یا امیال شخصی خود و طرف مقابلش ناهمسازی و ناهمخوانی می‌بیند (۴) که در رابطه زناشویی و وقتی که همسران به‌عنوان زوج نقش‌های خود را بر عهده می‌گیرند ممکن است بعضی از آن‌ها محقق شود و بعضی ناتمام بماند، لذا وضعیت تنش و استرس^۳ بین همسران ایجاد می‌شود (۵).

امروزه علل تعارضات زناشویی به یک مسئله بسیار مهم که بر رابطه هر زن و شوهری تأثیرگذار است تبدیل شده است (۶). درمانگران سیستمی^۴ تعارض را ناشی از هر نوع تنازع بر سر تصاحب پایگاه و منابع قدرت در بین زوج‌ها می‌دانند (۷). پژوهش‌ها در زمینه تأثیرات مخرب تعارضات زناشویی نشان می‌دهند که تعارضات زناشویی تأثیرات زیان‌آوری بر سلامت جسم، روان و خانواده دارد (۸)؛ همچنین تعارضات زناشویی با پیامدهای مهم در خانواده همانند فرزندپروری ناکارآمد، سازگاری ضعیف فرزندان، افزایش احتمال تعارضات والد -

علی محمد رضایی و همکاران

فرزندی مرتبط است (۹). شواهد نشان می‌دهد که سطح بالای تعارض زناشویی با روابط اعضای خانواده ارتباط دارد (۱۰)؛ بر این اساس از بین عوامل مؤثر بر تعارضات زناشویی که به بروز طلاق^۵ منجر می‌گردد، می‌توان به عملکرد خانواده اشاره کرد. در تعریف عملکرد خانواده^۶ گفته می‌شود که عملکرد خانواده، تلاش مشترکی برای برقراری و حفظ تعادل در خانواده است (۱۱)؛ عملکرد خانواده به توانایی در هماهنگی با تغییرات، حل تضادها و تعارض‌ها، همبستگی بین اعضا و موفقیت در اعمال الگوهای انضباطی، رعایت حدود مرز بین افراد، اجرای مقررات و اصول حاکم بر این نهاد با هدف حفاظت از کل نظام خانواده است. تغییرات کمی و کیفی در این فرایند باعث شکل‌گیری شخصیت متفاوت در خانواده می‌شود و در بیشتر موارد با وجود اینکه ممکن است پشتوانه‌ای برای سلامت رفتاری افراد باشد، مشکلات رفتاری خاصی را ایجاد می‌کند که به عوامل متعددی بستگی دارد (۱۲). عملکرد کل خانواده را می‌توان در ابعاد مختلفی نظیر حل مشکل^۷، ارتباط^۸، نقش‌ها^۹، همراهی عاطفی^{۱۰}، آمیزش عاطفی^{۱۱} و کنترل رفتار^{۱۲} بررسی کرد (۱۱)؛ در این زمینه پژوهش‌های متعددی بر نقش ساختار و عملکرد خانواده شامل حل مشکل و ابراز عواطف تأکید کرده‌اند (۱۲). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که عملکرد خانواده در ایجاد تعارضات زناشویی مؤثر است؛ همچنین شواهد نشان داده که کیفیت روابط خانوادگی در خانواده‌های طلاق و غیرطلاق متفاوت است، به طوری که در خانواده‌های طلاق تعارضات زناشویی بیشتری مشاهده شده است. این مشاهده‌ها نشان می‌دهد که تعارضات زناشویی یکی از عوامل طلاق است (۱۳). بخشی پور و

5 - Divorce

6 - Family performance

7 - solving problem

8 - Relationship

9 - Roles

10 - Emotional companionship

11 - Emotional mixing

12 - Behavior control

1 - Mental Health

2 - Marital Satisfaction

3 - Stress

4 - Systemic therapists

همکاران (۱۴) در پژوهش خود با عنوان رابطه عملکرد خانواده با تعارضات زناشویی زوج‌های در آستانه طلاق نشان دادند که از بین متغیرهای پیش‌بین، عملکرد کلی با متغیرهای ملاک رابطه معناداری دارند. الگوی مک‌مستر^۱ در مورد ارزیابی عملکرد خانواده، بر رویکرد سیستمی استوار است که در آن ساختار، چگونگی سازمان‌دهی و الگوهای تبدالی خانواده مورد بررسی قرار می‌گیرد. اصول بنیادی این الگو عبارت است از: ارتباط بین بخش‌ها و اجزای خانواده با یکدیگر، قابل‌درک نبودن یک جزء جدای از سایر اجزای خانواده، نقش مهم ساختار و الگوهای تعاملی خانواده در تعیین و شکل‌دهی رفتار اعضای خانواده و این‌که کارکرد خانواده، چیزی است بیش از کارکرد مجموع اجزای آن. الگوی مک‌مستر، عملکرد خانواده را در سه دسته وظایف بنیادی (شامل موارد فطری و ذاتی چون تدارک غذا و سرپناه، مهرورزی، عاطفه و ...)، وظایف رشدی (شامل مسائل مربوط به رشد فردی چون نوزادی، کودکی و... و مسائل مربوط به مراحل خانواده چون ازدواج اول، اولین بارداری، تولد اولین فرزند) و رویدادهای مخاطره‌آمیز (شامل بحران‌های مربوط به بیماری، تصادف، بیکاری و...) دسته‌بندی می‌نماید. طبق الگوی مک‌مستر، ابعاد مهم عملکرد خانواده، عبارت‌اند از: حل مسئله، ارتباط، نقش‌ها، پاسخ‌دهی عاطفی، آمیزش عاطفی و کنترل رفتار (۱۵). تمام خانواده‌های دارای عملکرد ضعیف، در زمینه موضوعات عاطفی مشکل داشته و اغلب از طی فرایند حل مسئله عاجزند، در این خانواده‌ها، ارتباطات نادیده گرفته شده و یا فاقد صلاحیت است، تخصیص و پاسخ‌دهی نقش، مشخص و واضح نیست، گستره واکنش‌های هیجانی، محدود بوده، کمیت و کیفیت این واکنش‌ها، متناسب با بافت و محیط، غیرعادی است، در عین حال، اعضای خانواده به یکدیگر علاقه‌ای نداشته و در مورد یکدیگر، اقدام به سرمایه‌گذاری عاطفی نمی‌کنند، آنچه مینوچین از آن تحت عنوان خانواده‌های گسسته نام

می‌برد (۱۵). لزوم توجه به روابط صمیمانه و حاکی از تفاهم در پیوندهای زناشویی، موضوعی است که تأکید بر آن از سوی همه توصیه گردیده، مه‌ری که ضامن خرسندی، شادمانی و بقای خانواده است (۱۶). وارینگ^۲ (۱۷) بر این باور است که فرصت‌های ایجاد صمیمیت بین همسران، عنصر مهم در عملکرد بهنجار^۳ خانواده است. فقدان عشق و روابط صمیمانه اگرچه موجب زوال خانواده نمی‌شود، لیک برای سعادت خانوادگی امری ضروری است، از این‌روست که همزیستی و روابط تام زوجیت بدون هاله مهر به تبلور دشواری‌ها، اختلال^۴ در ارتباطات و در نهایت تزلزل در بنای خانه می‌انجامد (۱۶). لذا با توجه به اهمیت حفظ خانواده در جایگاه تثبیت شده آن به صورت یک خانواده متعادل، شناخت عوامل مرتبط با تقویت بنیان خانواده ضروری به نظر می‌رسد. یکی از آسیب‌هایی که خانواده‌ها را در معرض فروپاشی قرار می‌دهد، پدیده خیانت زناشویی است (۱۸).

با توجه به این‌که زنان نقش‌های متفاوتی در زندگی زناشویی دارند علاوه بر این ممکن است باردار یا شیرده باشند ممکن است اثرات این بر رضایت زناشویی و جنسی آن‌ها بیشتر از مردان باشد (۱۹). تمایلات جنسی بخش اساسی و جدایی‌ناپذیر روابط زناشویی است؛ جامعه با تأکید بر ازدواج به عنوان محل ارضای تمایلات جنسی که منجر به رابطه جنسی می‌شود تأکید دارد. آنچه اخیراً در ارتباط با رابطه جنسی بیشتر به آن توجه می‌شود، کیفیت رابطه جنسی است تا کمیت آن اگرچه این دو رابطه بالایی باهم دارند. متغیری که تا حدود زیادی بیانگر کیفیت رابطه جنسی است، آگاهی جنسی^۵ است (۲۰). آگاهی و دانش جنسی در موارد مهمی چون ارتباطات و تعاملات زندگی زوجین تأثیرگذار است. اگر زوجین در زندگی

2 - Waring
3 - Normal performance
4 - Disorder
5 - sexual awareness

1 - Pattern based McMaster

خود شناخت بیشتری نسبت به این بعد مهم رابطه داشته باشند، قادر خواهند بود که شیوه‌های ارتباطی خود را تغییر داده و آن را بهبود بخشند و در هنگام بروز تعارضات و مشکلات زناشویی یک‌راه حل سازنده را در پیش گیرند (۲۱). از آنجایی که نگرش و دانش جنسی به‌عنوان یک مؤلفه اساسی روانشناختی مشکلات جنسی شناسایی شده می‌توان نتیجه گرفت که دانش جنسی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. دانش و نگرش جنسی شامل سه عنصر مهم شناختی، عاطفی و آمادگی برای عمل یا انجام رفتار جنسی است. جزء شناختی نگرش شامل اعتقادات و اطلاعات و باورهای فرد درباره موضوع نگرش است. البته مهمترین این شناخت‌ها آن‌هایی هستند که با نوعی ارزیابی همراه باشند جزء اساسی نگرش شامل احساساتی است که موضوع نگرش را در شخص برمی‌انگیزد. از این رو می‌توان به این نتیجه رسید که بعد احساس نگرش و دانش جنسی بر رفتار جنسی فرد نقش انگیزشی داشته و اهمیت بعد احساسی را در نگرش جنسی مورد تأکید قرار می‌دهد (۲۲).

با توجه به این امر که خانواده اولین و مهم‌ترین نظام ارتباطی برای هر فرد به شمار می‌رود و زمینه و بستر مناسبی برای ایجاد سلامت جامعه است همچنین با نظر به آثار و پیامدهای مختلفی که تعارضات زناشویی بر زندگی خانوادگی دارد و با توجه به مبانی نظری و پژوهشی که اشاره گردید، این پژوهش به دنبال بررسی مدل معادلات ساختاری پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس مقیاس عملکرد خانواده مبتنی بر الگوی مک‌مستر با میانجی‌گری آگاهی جنسی در زوجین شهر شیراز است.

روش تحقیق

پژوهش حاضر همبستگی از نوع معادلات ساختاری است. جامعه آماری پژوهش تمام زوج‌های شهر شیراز بودند. با توجه به اینکه جامعه مورد نظر شامل افرادی است که به دلیل وجود تعارضات زناشویی به مراکز مشاوره شهر شیراز مراجعه

نموده بودند، ضمن رعایت اصول اخلاق مربوط به مشاوره و روان‌درمانی و جلب رضایت آنان، از آن‌ها خواسته شد که به پرسشنامه‌های پژوهش با توجه به شیوع کرونا و محدودیت‌های موجود به‌صورت آنلاین پاسخ نمایند. در این پژوهش حجم نمونه بر اساس دستورالعمل بنتلر و بونت^۱ (۲۳) به ازای هر متغیر ۱۵ نفر با توجه به اینکه نمونه‌های انتخاب شده ۳۳۱ نفر بودند که از این تعداد ۳۱ نفر ریزش داشته و در نهایت ۳۰۰ نفر از طریق قرعه‌کشی با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی^۲ انتخاب گردیدند؛ قابل‌ذکر است که جهت انتخاب تصادفی نمونه‌ها با توجه به نامه‌نگاری‌های صورت گرفته با اداره کل بهزیستی فارس و همچنین مجوز مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه به کلیه پرونده‌های مراجعین این حوزه دسترسی پیدا نمودیم و پس از آن به‌صورت قرعه‌کشی ۳۰۰ پرونده انتخاب گردید؛ همچنین با توجه به این که برخی از مراکز سازمان بهزیستی، همکار قوه قضاییه نیز محسوب می‌شوند که از طریق سامانه طلاق افرادی که متقاضی طلاق در دادگاه‌ها هستند به این مراکز ارجاع و می‌بایست به مدت ۳ ماه و حداقل در ۳ جلسه برای بررسی وضعیت سازش مراجعه نمایند، لذا گروه نمونه پژوهش از مراکزی در نظر گرفته شده است که همکار قوه قضاییه محسوب می‌گردد. ملاک‌های ورود شرکت‌کنندگان در این پژوهش شامل رضایت جهت همکاری در پژوهش، گذشت ۵ سال از زندگی مشترک و زوجینی که درگیر تعارضات زناشویی هستند که به‌این‌علت به مراکز مشاوره و روان‌درمانی شهر شیراز مراجعه نموده، بود. برای تحلیل داده‌های و بررسی مدل پژوهش، از روش معادلات ساختاری استفاده شده است. بر مبنای این مدل، مؤلفه تعارضات زناشویی به‌عنوان متغیر پیش‌بین (مستقل)؛ آگاهی جنسی به‌عنوان متغیر میانجی و متغیر عملکرد خانواده

1 - Bentler & Bonett

2 - Simple Random Sample

کردن امور مالی از یکدیگر ۰/۵۱، همچنین پرسشنامه تعارضات زناشویی از روایی محتوایی مناسبی برخوردار است ((۲۸). در این پژوهش نیز ضرایب پایایی بر اساس آلفای کرونباخ برای کاهش همکاری ۰/۹۶، کاهش رابطه جنسی ۰/۹۷، افزایش واکنش‌های هیجانی ۰/۹۶، افزایش جذب حمایت فرزند ۰/۹۶، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود ۰/۹۵، کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان ۰/۹۴، جدا کردن امور مالی ۰/۹۷ و نمره ضریب پایایی کلی تعارضات زناشویی ۰/۹۸ برآورد گردید. همچنین؛ روایی محتوایی نیز با استفاده از نظر متخصصان حوزه روانشناسی مطلوب گزارش شد.

ابزار سنجش خانواده FAD: ابزار سنجش خانواده^۷، یک ابزار ۶۰ گویه‌ای بر روی مقیاس لیکرت ۴ درجه‌ای از موافقم (۱) تا کاملاً مخالفم (۴) است که برای سنجش عملکرد خانواده بر اساس مدل عملکرد خانواده مک مستر^۸، برای افراد ۱۲ سال به بالا، تدوین شده است. ابزار سنجش خانواده با هدف توصیف ویژگی‌های سازمانی و ساختاری خانواده تهیه شده است، این الگو خصوصیات ساختاری، شغلی و تعاملی خانواده را مشخص می‌کند و شش بعد از عملکرد خانواده شامل؛ حل مشکل، ارتباط، نقش‌ها، همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی و کنترل رفتار را مشخص می‌کند. بنابراین ابزار سنجش خانواده متناسب با این شش بعد، از شش خرده مقیاس برای سنجیدن آن‌ها، به‌علاوه، یک خرده مقیاس هفتم مربوط به عملکرد کلی خانواده تشکیل شده است. در پژوهش رسولی (۲۵) پایایی کل این پرسشنامه ۰/۹۳، و همچنین برای خرده مقیاس‌های، حل مشکل، ارتباط، نقش‌ها، همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی و کنترل رفتار به ترتیب مقادیر (۰/۷۷ ، ۰/۷۸ ، ۰/۶۵ ، ۰/۶۵ ، ۰/۷۰ ، ۰/۷۳ و ۰/۷۰) به دست آمد. در پژوهش بخشی پور و همکاران (۱۴) نیز همسانی درونی به روش آلفای کرونباخ برای

به‌عنوان متغیر ملاک (وابسته) در نظر گرفته شده است. برای انجام معادلات ساختاری از نرم‌افزارهای Spss ویرایش بیست و پنجم و Amos ویرایش بیست و ششم استفاده شده است. برای تعیین میزان رابطه بین متغیرها، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شد. ضرایب رگرسیون اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل برای مسیرهای مدل، برآورد شده است. برای ارزشیابی مدل ساختاری پژوهش از مدل تحلیل عاملی تأییدی استفاده گردید. شاخص‌های برازش مدل اعم از ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب^۱، شاخص برازندگی تعدیل نشده^۲، شاخص برازندگی تعدیل شده^۳، شاخص برازش نرم^۴، شاخص برازش نسبی^۵ و شاخص برازش مقایسه‌ای^۶ محاسبه شده است.

ابزار اندازه‌گیری

پرسشنامه تعارضات زناشویی MCQ: این پرسشنامه توسط ثنائی ذاکر (۲۴) ساخته شده است که دارای ۴۲ گویه بر روی مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از هرگز (۱) تا همیشه (۵) است. این پرسشنامه دارای هفت خرده مقیاس کاهش همکاری، کاهش رابطه جنسی، افزایش واکنش‌های هیجانی، افزایش جلب حمایت فرزند، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان و جدا کردن امور مالی از یکدیگر است. بیشترین نمره کل پرسشنامه ۲۱۰ و کمترین آن ۴۲ است. آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه روی یک گروه ۳۲ نفری برابر با ۰/۵۳، و برای ۷ خرده مقیاس آن از این‌قرار بود: کاهش همکاری ۰/۳، کاهش رابطه جنسی ۰/۵۰، افزایش واکنش‌های هیجانی ۰/۷۳، افزایش جلب حمایت فرزند ۰/۶۰، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود ۰/۶۴، کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان ۰/۶۴ و جدا

- 1- RMSEA
- 2- GFI
- 3- NFI
- 4- IFI
- 5- RFI
- 6- CFI

7 - Family Assessment Device

8- McMaster Model of Family Functioning

کل مقیاس‌ها برابر با ۰/۸۹، و برای خرده مقیاس‌ها به صورت زیر بوده است: حل مشکل ۰/۸۷، ارتباط ۰/۷۲، نقش‌ها ۰/۷۵، همراهی عاطفی ۰/۶۹، آمیزش عاطفی، ۰/۷۱، کنترل رفتار ۰/۸۱، و عملکرد کلی ۰/۷۷. گزارش شده است. همچنین در این پژوهش نیز ضرایب پایایی بر اساس آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس حل مشکل ۰/۹۷، پاسخگویی عاطفی ۰/۹۵، ارتباط ۰/۹۷، نقش‌ها ۰/۹۸، کنترل رفتار ۰/۹۵، آمیزش عاطفی ۰/۹۵ و عملکرد کلی ۰/۹۸ برآورد گردید.

مقیاس آگاهی جنسی^۱:

مقیاس آگاهی یک ابزار عینی و خود گزارشی است که توسط اسنل فیشر و میلر (۱۹۹۱) به منظور ارزیابی چهار تمایل شخصیتی مرتبط با آگاهی جنسی و جرات ورزی جنسی ساخته شد. این آزمون دارای ۳۶ عبارت است که آزمودنی باید در یک طیف ۵ درجه ای لیکرت میزان موافقت یا مخالفت خود را با هر یک از عبارات مشخص کند. به منظور سنجش ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس آگاهی جنسی این مقیاس بر روی دو نمونه مستقل (نمونه اول شامل ۲۵۶ زن، ۱۱۷ مرد و ۴ نفر با جنسیت نامشخص و نمونه دوم شامل ۲۶۵ زن ۱۱۷ مرد و ۴ نفر با جنسیت نامشخص) که از دانشجویان رشته روان‌شناسی دانشگاه میدوسترن بودند اجرا شد. میانگین سنی گروه اول ۲۴/۱ و میانگین سنی گروه دوم ۲۴/۰۷ بود. در گروه اول ضریب آلفای کرونباخ زیر مقیاس هوشیاری جنسی برای مردان ۰/۸۳ و برای زنان ۰/۸۶، زیرمقیاس نظارت جنسی برای مردان ۰/۸۰ و برای زنان ۰/۸۲-، زیر مقیاس آگاهی از جاذبه جنسی برای مردان ۰/۸۹ و برای زنان ۰/۹۲ و برای جرات ورزی جنسی مردان ۰/۸۳ و زنان ۰/۸۱ گزارش شد. در گروه دوم ضریب آلفای کرونباخ زیر مقیاس هوشیاری جنسی برای مردان ۰/۸۵- و برای زنان ۰/۸۸، زیر مقیاس نظارت جنسی برای مردان ۱/۸۱ و برای زنان ۰/۸۲، زیر مقیاس آگاهی از

جاذبه جنسی برای مردان ۰/۹۲ و برای زنان ۰/۹۲ و برای جرات ورزی جنسی مردان ۰/۸۰ و زنان ۰/۸۲ گزارش شد. نتایج بررسی مدل اندازه‌گیری آگاهی جنسی پس از اصلاح نشان می‌دهد که مقدار کای اسکوئر در مدل تک عاملی مرتبه اول معنادار است. باین وجود، مقدار کای اسکوئر نسبی ۲۱/۳۳ است که نشان می‌دهد مدل وضعیت مناسبی دارد. در پژوهش حاضر نیز ضریب پایایی بر اساس آلفای کرونباخ برای متغیر آگاهی جنسی ۹۷٪ برآورد گردید. همچنین مقادیر حاصل از پایایی ترکیبی ۰/۸۶ و AVE ۰/۵۷ نشان دادند که مقیاس آگاهی جنسی از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است.

یافته‌ها

برای آزمون مدل مفهومی از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد. با توجه به این که مبنای تجزیه و تحلیل الگوهای علی ماتریس همبستگی است لذا، جدول ۱ میانگین، انحراف معیار، حداقل، حداکثر، چولگی و کشیدگی نمره و جدول ۲ همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. جدول ۱. شاخص‌های توصیفی (میانگین، انحراف معیار و حداقل و حداکثر نمره، چولگی و کشیدگی) نمونه شرکت‌کننده در پژوهش حاضر و جدول ۲. نتایج آزمون همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه بین متغیرهای پیش‌بین، میانجی و ملاک را در پژوهش حاضر نشان می‌دهد. مندراجت آن حاکی از آن است که تمام متغیرهای پژوهش، دارای همبستگی معنی‌داری هستند. این امر حکایت از انتخاب مناسب متغیرها در این پژوهش، بر اساس پیشینه پژوهشی و مطالعات انجام‌گرفته در گذشته دارد. این تحلیل‌های همبستگی بینشی در خصوص روابط دو متغیری بین متغیرهای پژوهش را فراهم می‌کنند. جهت آزمون همزمان مدل روابط مفروض در پژوهش حاضر، از مدل یابی معادلات ساختاری^۲، استفاده شد.

2- Structural equation modeling

1- Index of Sexual Satisfaction (ISS)

جدول ۱. شاخص‌های آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

نام متغیر	تعداد	کمترین مقدار	بیشترین مقدار	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
حل مشکل	۳۰۰	۱	۴	۲/۷۲۲	۱/۰۴۵	۰/۶۲۳	۰/۰۴۲
پاسخگویی عاطفی	۳۰۰	۱	۴	۲/۶۶۴	۰/۹۷۵	۰/۱۱۵	-۰/۶۰۳
ارتباط	۳۰۰	۱	۴	۲/۶۶۵	۰/۹۷۷	۰/۱۹۶	۰/۱۰۱
نقش‌ها	۳۰۰	۱	۴	۲/۷۲۷	۰/۹۹	۰/۲۳۲	-۰/۰۴۷
کنترل رفتار	۳۰۰	۱	۴	۲/۶۲۳	۰/۹۴۷	۰/۲۷۸	۰/۳۸۹
آمیزش عاطفی	۳۰۰	۱	۴	۲/۶۶۷	۰/۹۶۳	۰/۱۵۷	-۰/۵۲۱
عملکرد خانواده	۳۰۰	۱/۰۷۷	۳/۹۵۸	۲/۶۷۴	۰/۸۵۲	۰/۰۳۷	-۰/۵۵۶
تعارضات زناشویی	۳۰۰	۱/۱۴	۴/۹۰۷	۳/۰۷۲	۱/۰۲۶	-۰/۰۶۹	-۰/۳۸۵
آگاهی جنسی	۳۰۰	۱/۲	۷	۳/۵۶۹	۱/۴۳۷	۰/۴۸۹	-۰/۸۱۷

جدول ۲. ضرایب همبستگی میان مؤلفه‌های عملکرد خانواده، آگاهی جنسی و تعارضات زناشویی

نام متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
حل مشکل	-۰/۷*								
پاسخگویی عاطفی	-۰/۵۴۹**	۰/۷۹۳**							
ارتباط	-۰/۶۰۴**	۰/۸۰۷**	۰/۶۳۷**						
نقش‌ها	-۰/۶*	۰/۷۹۴**	۰/۶۲**	۰/۶۴۸**					
کنترل رفتار	-۰/۶۱۴**	۰/۸۰۷**	۰/۶۸۹**	۰/۶۵۶**	۰/۶۷۵**				
آمیزش عاطفی	-۰/۵۶۲**	۰/۷۷۷**	۰/۶۷۳**	۰/۶۱۷**	۰/۶۳۷**	۰/۶۵۷**			
نگرش به خیانت	-۰/۶۸**	۰/۵۱**	۰/۳۸۵**	۰/۴۱۳**	۰/۳۹۸**	۰/۴۴۹**	۰/۳۷۴**		
عملکرد خانواده	۰/۷۳۹**	۰/۸۰۴**	۰/۶۴**	۰/۶۶۴**	۰/۶۷۹**	۰/۷۰۳**	۰/۶۳۱**	۰/۶۴**	
آگاهی جنسی	۰/۶۵**	۰/۴۸**	۰/۳۴۳**	۰/۴۰۹**	۰/۳۱۲**	۰/۴۱۲**	۰/۳۱۲**	۰/۳۶۷**	۰/۳۱۶**

$p < ۰/۰۵^*$, $P < ۰/۰۱^{**}$

بین ۱ و ۱- و کشیدگی بین ۳ و ۳- است در نتیجه فرض نرمال بودن داده‌ها در کل نمونه‌های پژوهش مورد تأیید است. جهت بررسی هم‌خطی چندگانه، از آماره تحمل و عامل تورم واریانس استفاده شد و برای همه متغیرها آماره VIF، کمتر از

قبل از تحلیل داده‌ها با استفاده از روش آماری مدل یابی معادلات ساختاری ابتدا پیش‌فرض‌های بهنجاری چند متغیری، خطی بودن، هم‌خطی چندگانه آزمون و تأیید شدند. جهت بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون‌های کجی و کشیدگی استفاده شد؛ با توجه به اینکه بازه اعداد چولگی

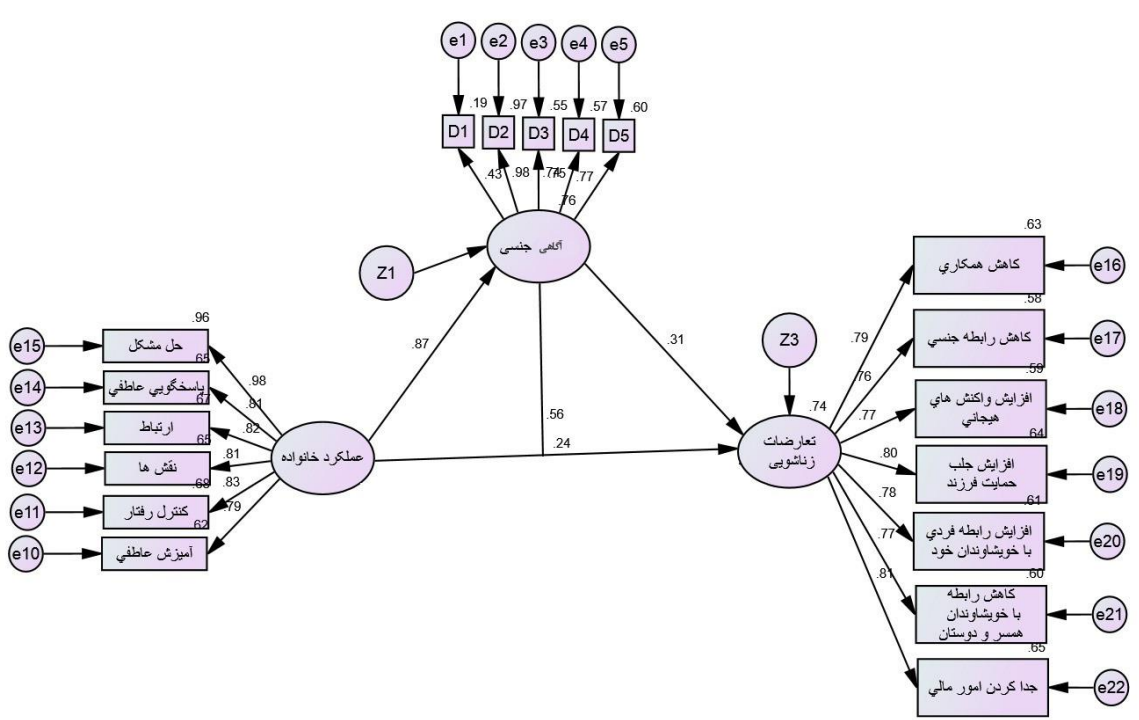
مدل یابی معادلات ساختاری پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس ...

مطابق با جدول ۳. مدل پیشنهادی کلی دارای برازش مطلوبی بوده و به‌عنوان مدل نهایی برای داده‌های کلی پذیرفته شد. نمودار ۱ ضرایب استاندارد مسیرها را در مدل پیشنهادی کلی آزمون نشان می‌دهد.

۱۰ و آماره تحمل بیشتر از ۰/۱ بود. لذا مفروضه عدم هم‌خطی چندگانه رعایت شده بود. با توجه به رعایت مفروضه‌ها می‌توان برازندگی الگوی پیشنهادی بر اساس معیارهای برازندگی ارزیابی کرد. برازش الگوی کلی آزمون شده پیشنهادی را برای کل آزمودنی‌ها بر اساس شاخص‌های برازندگی نشان می‌دهد.

جدول ۳. برازش الگوی کلی پیشنهادی بر اساس شاخص‌های برازندگی

شاخص	Df/X ²	GFI	AGFI	NFI	TLI	CFI	RMSEA	PCLOSE
مقدار	۲/۱۶	۰/۹۸	۰/۹۹	۰/۹۷	۰/۹۸	۰/۹۹	۰/۰۴	۰/۱۸
مقدار مطلوب	<۳	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰	>۰/۹۰	<۰/۰۸	>۰/۰۵

نمودار ۱. ضرایب استاندارد مسیر مدل کلی پیشنهادی کلی آزمون شده

جدول ۴. اثرات مستقیم متغیرهای پژوهش

اثرات متغیرها	برآورد ضریب استاندارد	خطای معیار	نسبت بحرانی (C.R)	مقدار معناداری	نتیجه
عملکرد خانواده ← آگاهی جنسی	۰/۸۷۲	۰/۰۸۵	۷/۸۷	کوچکتر از ۰/۰۰۱	تائید رابطه
عملکرد خانواده ← تعارض زناشویی	۰/۲۴۲	۰/۰۷۶	۳/۰۵۵	۰/۰۰۲	تائید رابطه
آگاهی جنسی ← تعارض زناشویی	۰/۳۱۲	۰/۱۱۵	۳/۳۵۶	کوچکتر از ۰/۰۰۱	تائید رابطه

همان طور که در جدول ۴، مشاهده می شود ضریب استاندارد بین دو متغیر عملکرد خانواده و آگاهی جنسی ۰/۸۷۲ و نسبت بحرانی ۷/۸۷ برای معنادار بودن یک ضریب، نسبت بحرانی آن باید خارج از بازه (۱/۹۶، -۱/۹۶) باشد و این رابطه مستقیم با ۹۵٪ اطمینان معنی دار است. ضریب استاندارد بین دو متغیر عملکرد خانواده و تعارضات زناشویی ۰/۲۴۲ و نسبت بحرانی ۳/۰۵۵ است و این رابطه مستقیم با ۹۵٪ اطمینان معنی دار است. ضریب استاندارد بین دو متغیر آگاهی جنسی و تعارضات زناشویی ۰/۳۱۲ و نسبت بحرانی ۳/۳۵۶ و این رابطه مستقیم با ۹۵٪ اطمینان معنی دار است.

همان طور که در جدول ۴، مشاهده می شود ضریب استاندارد بین دو متغیر عملکرد خانواده و آگاهی جنسی ۰/۸۷۲ و نسبت بحرانی ۷/۸۷ برای معنادار بودن یک ضریب، نسبت بحرانی آن باید خارج از بازه (۱/۹۶، -۱/۹۶) باشد و این رابطه مستقیم با ۹۵٪ اطمینان معنی دار است. ضریب استاندارد بین دو متغیر عملکرد خانواده و تعارضات زناشویی ۰/۲۴۲ و نسبت بحرانی ۳/۰۵۵ است و این رابطه مستقیم با ۹۵٪ اطمینان معنی دار است. ضریب استاندارد بین دو متغیر آگاهی جنسی و تعارضات زناشویی ۰/۳۱۲ و نسبت بحرانی ۳/۳۵۶ و این رابطه مستقیم با ۹۵٪ اطمینان معنی دار است.

جدول ۵. اثرات غیرمستقیم و کل متغیرهای پژوهش

اثرات متغیرها	برآورد ضریب استاندارد	خطای معیار	نسبت بحرانی (C.R)	مقدار معناداری	نتیجه
عملکرد خانواده ← آگاهی جنسی ← تعارضات زناشویی	۰/۲۷۲	-	۲/۶۱۱	-	تائید رابطه
عملکرد خانواده ← تعارضات زناشویی (به واسطه آگاهی جنسی)	۰/۲۳۱	-	-	-	تائید رابطه
اثرات کل	۰/۵۵۱	-	-	-	تائید رابطه

برای رابطه غیرمستقیم دو متغیر عملکرد خانواده و تعارضات زناشویی از طریق متغیر میانجی آگاهی جنسی ضریب استاندارد ۰/۲۷۲ و نسبت بحرانی ۲/۶۱۱ است و این رابطه غیرمستقیم با ۹۵٪ اطمینان معنی دار است.

برای رابطه غیرمستقیم دو متغیر عملکرد خانواده و تعارضات زناشویی از طریق متغیر میانجی آگاهی جنسی ضریب استاندارد ۰/۲۷۲ و نسبت بحرانی ۲/۶۱۱ است و این رابطه غیرمستقیم با ۹۵٪ اطمینان معنی دار است.

جدول ۶. خلاصه نتایج مدل رگرسیونی

مدل	ضریب همبستگی چندگانه	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای معیار Durbin-Watson	مدل
پیش بینی تعارضات زناشویی از طریق مؤلفه های عملکرد خانواده	۰/۷۱۲	۰/۵۰۶	۰/۴۹۶	۰/۷۲۸	-
پیش بینی تعارضات زناشویی از طریق مؤلفه های عملکرد خانواده و آگاهی جنسی	۰/۸۱۳	۰/۶۶	۰/۶۵۱	۰/۶۰۶	۲/۰۹۷
پیش بینی آگاهی جنسی از طریق مؤلفه های عملکرد خانواده	۰/۸۱۲	۰/۶۵۹	۰/۶۵۲	۰/۸۴۷	۲/۰۱۹

با توجه به مندرجات جدول ۶، که فقط مؤلفه‌های عملکرد خانواده در پیش‌بینی تعارضات زناشویی حضور دارند، ضریب تعیین برابر ۰/۵۰۶ است که یعنی مؤلفه‌های عملکرد خانواده ۵۱ درصد از تغییرات متغیر تعارضات زناشویی را بیان می‌کنند. با اضافه شدن متغیر آگاهی جنسی ضریب تعیین به ۰/۶۶ افزایش می‌یابد که یعنی این متغیر به تنهایی سهم ۱۵ درصدی در بیان تغییرات متغیر تعارضات زناشویی دارند که معنادار هم هست.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف مدل‌یابی معادلات ساختاری پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس عملکرد خانواده مبتنی بر الگوی مک‌مستر، با میانجی‌گری آگاهی جنسی در زوجین شهر شیراز انجام گردید. نتایج نشان داد که مدل ساختاری پیشنهادی از برازش مطلوبی برخوردار بود و متغیرهای پیش‌بین و میانجی اثر مستقیم و غیرمستقیم معنی‌داری بر تعارضات زوجین دارند. همچنین نتایج بیان‌گر وجود رابطه عکس بین مؤلفه‌های عملکرد خانواده و تعارضات زناشویی است. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های (۱، ۳، ۴، ۵، ۸ و ۱۰) همسو است.

در تبیین یافته‌ها می‌توان بیان نمود که خانواده در حکم بافت سلولی برای اندام‌های اجتماعی عمل می‌کند و از زمانی که عملکردهای خود را آغاز می‌کند برقراری پیوند محکم و دائم بین زن و مرد تحقق می‌یابد، امری که از آن تحت عنوان ازدواج نام‌برده می‌شود. یکی از عملکردهای مهم خانواده، برقراری روابط عاطفی بین زن و مرد و گسترش سلامت روانشناختی است که مایه آرامش هر دوی آن‌ها می‌شود. یکی از مشکلات شایع در خانواده تعارضات زناشویی است (۲۶)؛ با این حال به نظر می‌رسد که شدت تعارضات به تنهایی تعیین‌کننده ثبات زندگی زناشویی نیست زیرا گاه شرایط شخصی هر یک از زوجها مانند تاب‌آوری؛ صبر؛ امید؛ گذشت و شیوه‌های حل تعارضات زناشویی می‌تواند حتی در صورت وجود

دامنه طبیعی تعارض برای حداقل یکی از زوجها تحمل همان میزان تعارض نیز دشوار باشد (۲۷)؛ نتایج این پژوهش نشان داد که تعارضات زناشویی، عملکرد خانواده و آگاهی جنسی در این زمینه تأثیرگذارند. بر این مبنا الگوی مک‌مستر در مورد ارزیابی عملکرد خانواده بر رویکرد سیستمی استوار است که در آن ساختار، چگونگی سازمان‌دهی و الگوهای تبدیلی خانواده مورد بررسی قرار می‌گیرد (۱۶). بر اساس یافته‌های پژوهش یکی از دلایل رضایت حداکثری برخی افراد از زندگی زناشویی خود، کنترل‌گری بالای آن‌ها بر تعارضات زناشویی است؛ به‌گونه‌ای که اگر شدت تعارضات زناشویی را در دامنه‌ای از کم تا زیاد درجه‌بندی کنیم، شدت این تعارضات و میزان بحران‌سازی آن‌ها در زندگی زناشویی افراد زیاد است. یکی از مهم‌ترین مسائلی که در هر یک از راهبردهای اتخاذشده به چشم می‌خورد، دوری از تفکر برنده و بازنده بودن است؛ به این معنا که «اگر شکست ندهم، شکست می‌خورم»؛ یعنی مشکل‌شناسی و تلاش برای رفع مشکل به جای تلاش برای مقصرشناسی، استفاده از کلام محبت‌آمیز و به‌دوراز اهانت و عدم دخیل کردن اطرافیان و نزدیکان در چاره‌جویی برای مشکلات زناشویی است.

به‌طور کلی یافته‌ها نشان می‌دهد که الگوهای عملکردی خانواده نقش مهمی در پیش‌بینی تعارضات زناشویی و آگاهی جنسی دارد. بر اساس رویکردهای نظری مختلف، تبیین‌های متفاوتی در مورد سبب‌شناسی تعارضات زناشویی ارائه شده‌اند. یکی از این تبیین‌های جامع، برگرفته از آراء ویلیام گلاسر است که بر اساس نظریه انتخاب (۳۰) ارائه کرد. بر این اساس، تعارضات زناشویی ناشی از ناهماهنگی زن و شوهر در نوع نیازها و روش ارضای آن، خودمحوری، اختلاف در خواسته‌ها، طرح‌واره‌های رفتاری و رفتار غیرمسئولانه نسبت به ارتباط زناشویی و ازدواج است. افزون بر این، نیازهای عشق و تعلق و تفریح در رضایت زناشویی نقش مؤثری ایفا

می‌کنند و هرچقدر در افراد بالاتر باشند، موجب بهبود بیشتر رضایت زناشویی آن‌ها می‌شوند؛ همچنین بنیان مشکلات روان‌شناختی از جمله خیانت در ناتوانی فرد در شناخت، ابراز و کنترل احساسات، عواطف و هیجان‌های او در روابط بین فردی و رابطه با خویش است. هرگاه بنا به دلایل درونی یا بیرونی احساسات در فرد سرکوب شوند، این احساسات سرکوب‌شده از بین نمی‌روند بلکه از مسیر درست خویش منحرف گشته و در نامنتظره‌ترین لحظات و به شکل‌های غیرواقعی (احساسات متضاد و یا بیماری‌های روان‌تنی) خود را ابراز می‌کنند و مشکلات عدیده‌ای را برای فرد به همراه می‌آورند (۳۱).

در تبیین رابطه بین تعهد زناشویی با رضایت و آگاهی جنسی می‌توان این‌گونه استدلال کرد که داشتن تعهد در زندگی زناشویی و وفادار ماندن زوجین نسبت به یکدیگر منجر به افزایش اطمینان خاطر، احساس مثبت و افزایش حس صمیمیت آن‌ها نسبت به یکدیگر می‌شود که این امر می‌تواند بر رضایت جنسی اثرگذار باشد (۳۲). از سوی دیگر عدم تعهد نیز تأثیرات منفی بر زندگی زناشویی و مخصوصاً روابط جنسی می‌گذارد؛ در ازدواج و در کار کردن با دیگران دچار مشکل خواهند شد و غالباً نتیجه امر، بی‌وفایی و روابط جنسی غیر از همسر یا عدم رضایت از رابطه جنسی با همسر می‌شود؛ علاوه بر این دو مؤلفه تعهد زناشویی و رضایت جنسی رابطه‌ای دوطرفه با یکدیگر دارند یعنی کاهش در رضایت جنسی باعث کاهش یا عدم تعهد در زوجین شده و کاهش در عملکرد خانواده باعث اختلالات جنسی در زوجین و در نتیجه کاهش رضایت جنسی زوج می‌گردد (۳۳)؛ به‌طور کلی زوج‌هایی که رضایت جنسی کمتری در مورد ازدواج خود دارند به دنبال آسودگی خود به واسطه طلاق می‌باشند اما شرایط و موقعیت‌هایی وجود دارد که در آن یک زوج از وضعیت ازدواج خود رضایت کمی داشته اما به خاطر تعهد زناشویی بالا، این شرایط را تحمل می‌کنند. از جهت دیگر افرادی که در زندگی زناشویی تعهد ندارند با

شریکان جنسی مختلفی ارتباط برقرار می‌کنند که این امر باعث مقایسه رفتار جنسی خود با همسر و یا مقایسه شکل و ظاهر همسر خود با شریکان روابط فرازناشویی شود که این امر باعث می‌شود رضایت کمتری را از رابطه جنسی با همسر خود تجربه کند و حتی ممکن است به طلاق عاطفی و یا طلاق واقعی از همسر گردد. در مورد محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان اذعان نمود از آنجاکه موضوع پژوهش یکی از موضوعات بسیار چالش‌برانگیز در سطح جامعه به شمار می‌آید و از تابوهای جامعه است می‌توانست صداقت در پاسخگویی به پرسشنامه‌ها را زیر سؤال برد. از این‌رو به دلیل مسائل فرهنگی و اجتماعی جامعه و قوانین جامعه اسلامی، مخاطبین از ابراز واقعیت‌ها طفره رفته و تمایلی به ابراز واقعیت نداشتند. یکی دیگر از محدودیت‌های پژوهش، تحقیقات اندکی است، که به‌طور اخص در زمینه خیانت زناشویی و رضایت جنسی و بررسی ابعاد آن پرداخته است، بنابراین امکان مقایسه نتایج تحقیق با سایر تحقیقات داخلی را با مشکل روبرو کرد؛ همچنین با توجه به این‌که کلیه شرکت‌کنندگان در این پژوهش از شهر شیراز بودند، بنابراین به دلیل ویژگی‌های خاص خرده‌فرهنگ‌های ایرانی و شرایط بومی متفاوت، نتایج این تحقیق با احتیاط مورد استفاده قرار گیرد.

با توجه به این‌که چالش‌های رضایت جنسی در جامعه ایران رو به افزایش است و دشواری‌های فراوانی را برای خانواده‌ها و هم‌اجتماع ایجاد کرده است، پیشنهاد می‌شود که درمانگران در این گستره توجه بیشتری روی درمان‌های فردی و آمیزه‌ای داشته باشند و در مشاوره‌های پیش از پیوند زناشویی نگرش‌ها، گرایش، اختلالات و مشکلات فردی کشیده شوند به آگاهی جنسی درمان‌جویان را شناسایی و درمان کنند. همچنین جهت افزایش محدوده تعمیم‌پذیری یافته‌ها، این پژوهش در نمونه وسیع‌تر و جوامع دیگر نیز تکرار شود تا تناسب مدل ارائه‌شده را مورد بررسی بیشتر قرار دهد. پیشنهاد

مدل یابی معادلات ساختاری پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس ...

می‌شود در پژوهش‌های آینده به دیگر عوامل پیشاینده از جمله به ویژگی‌های شخصیتی، ویژگی‌های هیجانی و کارکردهای زناشویی دیگر مانند خودتنظیمی زناشویی، دلزدگی زناشویی و احساس مثبت به همسر و صمیمیت زناشویی نیز پرداخته شود.

Reference

- Roy, M. (1998). *Beaten Women (Psychology of Violence in the Family)*. Translation by Mehdi Gharacheh Daghi, Scientific: Tehran.
- Kantek, F& Gezer, N. (2009). Conflict in schools: Studen conflict management styles. *Journal of Nurse Education Today*. 29(8): 100-107.
- Hooshmandi, R, ahmadi, K, kiamanesh, A. (2019). Analysis of the causes of marital conflict in the last two decades (a systematic review). 18(79): 819-828, (In Persian).
- Callian, T& Siewgeok L. (2009). A study of marital conflict on measures on social support and mental health sunway university collage, *Sunway Academic Journal*; 5(23),97-111.
- Tolorunleke, C.A. (2014). Causes Of Marital Conflicts Amongst Couples in Nigeria: Implication for Counselling Psychologists *Procedia, Social and Behavioral Sciences*, 42(8): 21 – 26.
- Mbwirire, J. (2017). Causes of marital conflicts in christian marriages in Domboshava area Mashonaland east province, Zimbabwe, Faculty of Applied Social Science, Zimbabwe Open University, Harare, Zimbabwe, *International Journal of Humanities, Art and Social Studies (IJHAS)*, 1 (2), 59-75.
- Young, M. E, & Long, L. L. (1998). *Counseling and therapy for couples*. Thomson Brooks/Cole Publishing Co.
- Fincham, F& Beach, S. (1999). Conflict in marriage: implications for working with couples. *Journal of Annual Review psychology*, 23(5): 47-77.
- Grish, J.H & Fincham, F.D. (2001). *Interpersonal Conflict and Child Development. Theory, Research and Application*. Cambridge University Press.
- Lindsey, E.W, Colwell, M.G, Frabutt, G.M, MacKinnon- Lewis, C. (2006). Family conflict in divorced and nondivorced families: Potential consequences for boys' friendship status and friendship quality. *Journal of Social and Personal Relationships*, 23(1): 45–63.
- Sanaie, B. (2018). *Family and marriage scales*. First Edition. Tehran: Besat Publishing Institute, (In Persian).
- Kadivar, P, Eslami, A, Farahani, M.N. (2004). Investigating the Relationship between Family Interaction Structure (Family Function) and Coping Styles and Sex Differences in Pre-University Students. *Journal of Psychology and Educational Sciences*, 2(34): 97-123, (In Persian).
- Epstein, N.B, Baldwin, L.M, Bishop, D.S. (1983). The McMaster family assessment device. *Journal of Marital and Family Therapy*, 9(11): 171-180.
- Bakhshiepoor, B.A, Asadi, M, Kiani, A.R, Shiralipour, A, Ahmaddost, H. (2012). The relationship between family functioning and marital conflicts of couples on the verge of divorce, *Journal of Knowledge and Research in Applied Psychology*. 13(48): 10-19.(In Persian).
- Zahrakar, K & Jafari, F. (2015). *Family counseling (concepts, history, process and theories)*. Tehran: Arasbaran, (In Persian).
- Mostofi sarkari, A, Ghamari, M, Hoseinian, S. (2019). Comparing the effectiveness of psychological education based on McMaster and Olson model on enhancing family coherence of women teachers. *Journal of Counseling and Psychotherapy Culture*, 10(37): 99-120, (In Persian).
- Waring, E.M. (2010). *Enhancing Marital Intimacy through Facilitating Cognitive Self Disclosure*. Routledge.
- Khosravi, A, Hydarnia, A, Nazifi, M. (2019). The role of Religious Attitude in Attitude towards Infidelity: The Mediating Role of Subjective Well-being. *Journal of Positive Psychology*. 5(3), 13-28. (In Persian).
- Zhang, Y, & Ma, Z. F. (2021). Psychological responses and lifestyle changes among pregnant women with respect to the early stages of COVID-19 pandemic. *International Journal of Social Psychiatry*, 67(4), 344-350.
- Khanafereh N, Safarzadeh S. Prediction of Self-Efficacy of Sexual Activity Based on Attachment Styles, Sexual Satisfaction and Sexual Function in Married Female Nursing Students. *IJPN* 2019; 7 (5):28-35
- Bakhshizadeh, F, Samani, S, Kheir, M, & Sohrabi, N. (2018). Testing the causal model of gender-role schemas, sexual awareness, and differentiation. *Scientific Quarterly of Psychological Methods and Models*, 9(33), 21–34.
- Lampis, J, De Simone, S, & Belous, C. K. (2021). Relationship satisfaction, social support, and psychological well-being in a sample of Italian lesbian and gay individuals. *Journal of GLBT*

Structural Equation Modeling of Marital Conflict Prediction Based on Family Functioning Derived from the McMaster Model with the Mediation of Sexual Awareness among Couples in Shiraz

Ali Moahammad Rezaie ^{1*}, Mohammad Amin Keshavarzi ²

Abstract

Introduction: One of the most important models for examining family functioning is the McMaster Family Functioning Model. The present study aimed to perform structural equation modeling (SEM) to predict marital conflicts based on family functioning derived from the McMaster model, while considering sexual awareness as a mediating variable among couples in Shiraz city.

Materials and Methods: This correlational study employed a structural equation modeling design. A total of 300 couples experiencing marital conflict in Shiraz were selected through random sampling. Participants completed the Marital Conflicts Questionnaire (MCQ), the Family Assessment Device (FAD), and the Sexual Awareness Scale. Data were analyzed using structural equation modeling (SEM), Pearson correlation coefficient, and regression analysis.

Results: The findings revealed a significant relationship between the subscales of family functioning, marital conflicts, and sexual awareness ($P < 0.05$).

Conclusion: Based on the results of this study, it can be concluded that, beyond the influential factors of family functioning, marital conflicts and sexual awareness act as intermediate variables essential to the improvement and stability of the family system, and should be taken into consideration in family-centered interventions...

Keywords: Family functioning, Marital conflicts, Sexual awareness.

1. (Corresponding Author). Department of Psychology, Ars. C, Islamic Azad University, Arsanjan, Iran.

E-mail: dr.ali.m.rezaie@iaua.ac.ir

2. Department of Psychology, Ars. C, Islamic Azad University, Arsanjan, Iran